

Nr 294.

Av herr **Senander m. fl.**, om höjning av pensionerna till sådana statens befattningshavare, som avgått ur tjänst före den 1 juli 1939.

Den vid 1944 års riksdag beslutade pensionsförbättringen av de äldre statspensionerna förmådde inte nämnvärt dämpa det starka missnöje som förefunnits bland det stora flertalet av de därav berörda statspensionärerna. Visserligen innebar riksdagens beslut en förbättring för de sämst ställda bland nämnda pensionärer. Men den kunde därför ingalunda betecknas som tillfredsställande. Även för de grupper, som kommo i åtnjutande av förbättringen, är klyftan mellan deras pensioner och de pensioner som utgått efter 1 juli 1939 i flertalet fall avsevärd. För en befattningshavare i 5 lönegraden utgör denna skillnad 192: 72 kr. per år och för en befattningshavare i 6 lönegraden 250: 80 kr.

I motion nr 155 i andra kammaren föregående år påyrkade undertecknad jämte två andra ledamöter av kammaren, »att riksdagen måtte besluta om sådan höjning av pensionerna för de statstjänstemän som avgått från sina befattningar före den 1 juli 1939, att pensionerna uppgå till samma storlek som de pensioner, vilka utgå till statstjänstemän som pensionerats efter sagda tidpunkt.»

Då vi nu framföra en motion med liknande yrkande så sker detta därför att vi principiellt äro av den uppfattningen, att en fullt rationell lösning av de äldre statspensionärernas pensionsfråga kan ernås endast därigenom att redan avgångna befattningshavares pensioner böra jämföras med nyreglerade pensioner. Till detta kommer i här föreliggande fall, att alldeles speciella skäl tala för en lösning i enlighet med vårt förslag.

Det är en känd sak, att behovet av en löneroglering för statstjänstemännen erkändes av statsmakterna redan så tidigt som före år 1930. Den år 1928 tillsatta lönekommittén framlade också ett ganska gott förslag till definitiv löneroglering, vilket emellertid på grund av »statsfinansiella skäl» skrinlades. Först år 1938 förelåg frågan om definitiv löneroglering till riksdagens behandling. I över tio år hade sålunda frågans lösning förhalats. Därigenom gick flertalet av de tjänstemän, som i dag räknas till de äldre statspensionärerna, icke bara miste om en berättigad löneförhöjning medan de ännu befunno sig i tjänst utan förlorade också förmånerna av en förbättrad pensionsställning.

De äldre statspensionärernas flertal har sålunda kommit i en missgynnad ställning gentemot de efter 1 juli 1939 avgångna befattningshavarna utslutande genom statsmakternas underlåtenhet att inom rimlig tid tillfredsställa ett högst trängande behov av löneroglering. Det synes oss vara oförenligt med talet om staten som mönsterarbetsgivare, att de äldre statspensionärerna

utestängas från förmånen av en bättre pensionsställning. Det hade varit högst rimligt och rättvist, att det nya pensionsreglementet tillämpats för samtliga statspensionärer.

Emot denna vår ståndpunkt har anförts, att vi därmed godkänna att äldre statspensionärer med mycket höga pensioner erhålla en förbättring. Det är riktigt, att så blir fallet, därest vårt förslag vinner riksdagens bifall. Men detta är ju som bekant beroende på, att riksdagen fastställt ett pensionsreglemente som i långtgående grad klassificerar befattningshavarna i pensionshänseende och därigenom medger mycket höga pensioner för vissa befattningshavare. Under sådana förhållanden är det ju inte orimligare att en statspensionär med hög pension på gammal stat erhåller en förbättring än när en sådan befattningshavare på ny stat erhåller den. För oss är det emellertid avgörande, att vi med vårt förslag vinna en ytterligare förbättring åt de sämst ställda äldre statspensionärerna. På grund av lönetekniska skäl är det inte möjligt att åstadkomma nämnvärda ytterligare förbättringar åt dessa på annat sätt än genom att ge en retroaktiv verkan åt det nya pensionsreglementet.

På ovanstående grunder få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta om en sådan höjning av pensionerna för de statstjänstemän, som avgått från sina befattningar före den 1 juli 1939, att dessa uppgå till samma belopp som gälla för de statspensionärer som avgått efter nämnda tidpunkt.

Stockholm i januari 1945.

K. E. Senander.

Gösta Kempe.

Helmer Holmberg.

Harald Johanson.

Erik Jansson.
